

Erkezett: 1913 NOV. 12.

ERDELYI GAZDA

XLV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1913. November 9.

45. SZÁM.

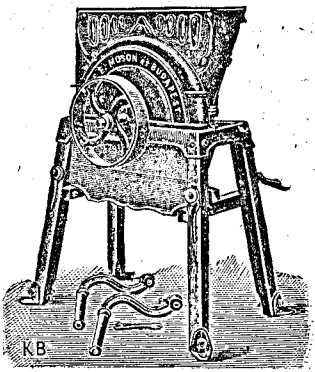
„KÜHNE“

MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.

MOSONBAN

elismert elsőrendű kivitelben szállit uradalmak és kisgazdák céljainak megfelelő mindenféle

mezőgazdasági gépet.

Idénygépek: szecsavágók, répavágók, hengeres-, tárcsás- és kövesdarálók, tengeri morzsolók kézi- és erőhajtásra, tengeri szártépők, gyök-mosógépek, takarmányfüllesztők.

Teljes takarmányberendezések

a legmodernebb kivitelben.

Helyszini felvétel és tervezés díjtalan.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

BCU Cluj / Ceraz Udine

AZ IDÉN VOLT JÉG!!

2800

Ha szah. Isselhard-tejhűtőben

használja azt fel, nagy megtakarításokat ér el!
Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket hazánk legelső tejgazdasági gépgyáratól:

az Alfa-Separator r.-t.-től, BUDAPEST, 56E.

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.
Igazgatóság Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.
F. év novém. hó 1-től saját székházába, a Kálvin-térre helyezték át.

Biztosításokat elfogad tűz és jékkár ellen, ugyiszin'en a ember életére a legkülönbözőbb módok szerinti, előnyös feltételek mellett.
Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzleteredményből, közgyűlési határokat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.— K
Tartalékok	3,357.603.— „
Biztosított tagjainak feandállása óta fizetett tőkék	10,741.000.— „
jékkárokból	5,042.000.— „
Biztosított érték tüzben 1912. évben	800.000.000.— „
jégben 1912. évben	63,000.000.— „
Életozet állománya	15,240.080.— „

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

GONDVISELŐS- Országos Központi Segélyező Társulat
utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leánykiadásait (önálló itás) segélybiztosítások eszközöltei. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden körülményben önkéntes helyi csoportok szervezhetők jótékony célra működésükkel. Tájékoztató késséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz.

Zsákot, Zsineget, ponyvát, szőlőkötöző

fonalat vásároljon a
31 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.
Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot!

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

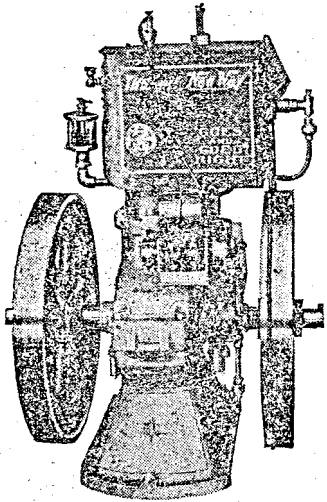
BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-3.
2278 **VII., Gizella-ut 15.**
(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

■ ■ ■ ■ 1913. szeptember havában Kolozsvárott aranyéremmel kitüntetve. ■ ■ ■ ■
 1913. október havában Grázban állami ezüst- és kiállítási aranyéremmel kitüntetve.

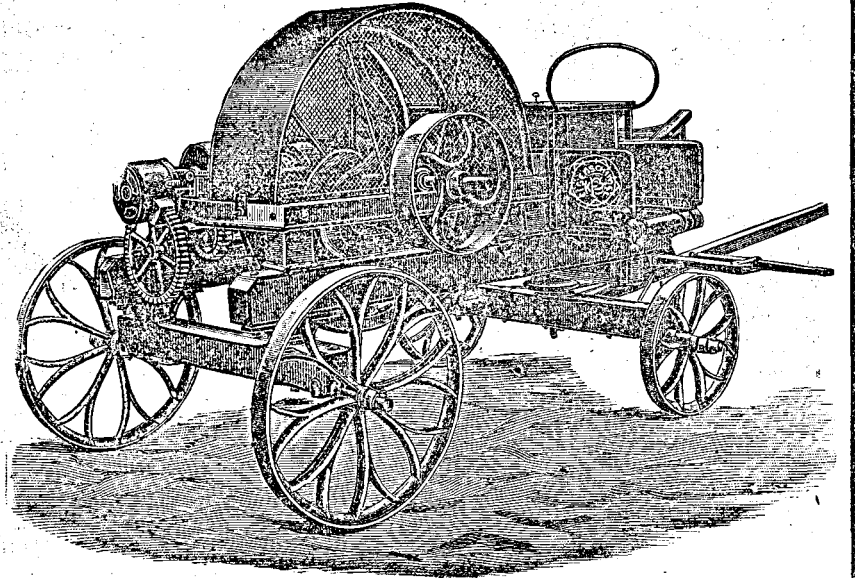
„NEW-WAY” benzínmotor

hűtőviz és csővezeték nélkül - - - a modern motorteknika legújabb vívmánya. 2 1/2-től 12 lóerőig.

2672

Szerkezete egyszerű és zárt;
 por, piszok nem érheti, ezáltal
 a motor hosszú élettartalmu.
 A legkitűnőbb anyagból készítve!
 Ideális üzem a mezőgazdaság
 és kisipar részére!

Bárki által könnyen kezelhető!

Szeceksavágóink, Répavágóink és Darálóink

tökéletes szerkezetüknél fogva
 közkedveltségnek örvendenek.

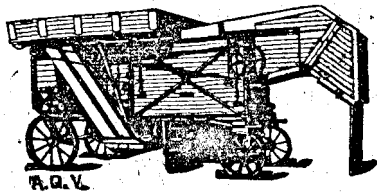
Árjegyzékkel készséggel szolgálnak:

BÄCHER RUDOLF — MELICHAR FERENC

Magyarországi vezérképviselő:

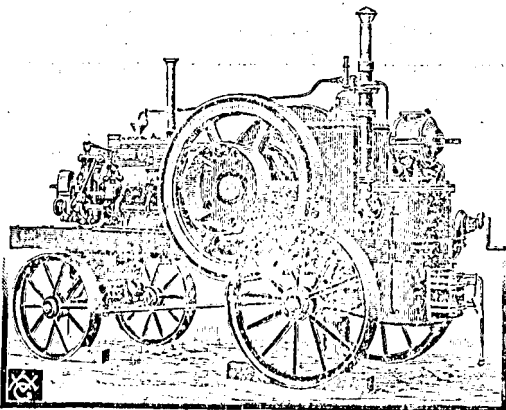
SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Teréz-körút 26.

Az állami gépgyár gyártmányai:

Acélkeretű golyós-csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerősükséglet! és kenőanyag fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

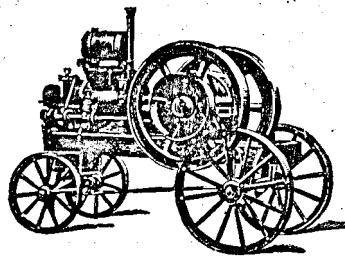
Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Szabadalom!
 Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
 Könnyű kezelés!
 Faszénfogyasztás óránként és lóerőnként kb. 480 gramm.
 Földgázüzemre is alkalmasak!

Legújabb rendszerű szab.

NYERSOLAJLOKOMOBILOK.

Egyenletes működés! Tűzveszély kizárva!
 könnyű kezelés!
 Nyersolaj fogyasztás óránként és lóerőnként kb. 280 gramm.

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.

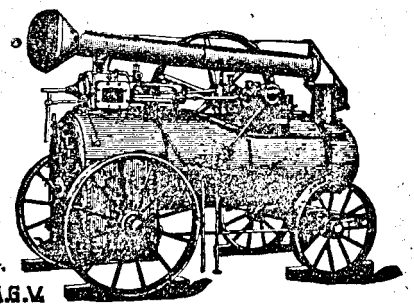
Megbízható üzem! Egyenletes járás!
 Egyszerű kezelés! Kevés benzinfogyasztás!

A losonci mezőgazdasági gépgyár gyártmányai: Losonci egyszerű és műtrágya szórával kombinált vetőgépek

Kalmár-féle rosták.

Resicai tükörcélekék, Táracsboronák és egyéb talajmivelő eszközök.

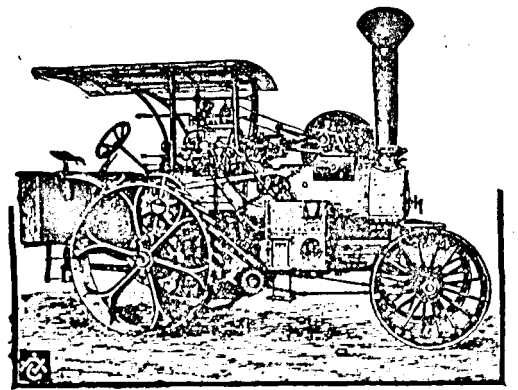
Érdeklődőknek árjegyzéket szívesen küld

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzeléssel Gazdaságos üzemi Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontatásra és szántásra alkalmasak.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körút 32.

Fiók-telepek: } Nagyvárad
 Debrecon
 Temesvár

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., BGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNP.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 188.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Tehenészetek jövedelmezőségének kérdéséhez. <i>Br. Jósika Gábor.</i>	521
A kolozsvári gép- és terménykiállítás. <i>Juhász Árpád</i>	521
A méz földolgozásáról. <i>Özv. Kremnitzkyné, Fröhlich Ilona.</i>	523
Irodalmi szemle.	524
Kisebbszakközlemények.	524
Egyleti élet.	525
Vegyes közlemények.	526
Hirdetések.	

Tehenészetek jövedelmezőségének kérdéséhez.

Írta:
Br. Jósika Gábor.

Az E. G. folyó évi november 2-iki számában Jászberényi András gazd. akad. tanár ur egyenes felszólítást intéz az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületéhez, arra nézve, hogy működjenek közre a magyar tehenészetek jövedelmezőségének megállapítására.

Mint elnöke ezen egyesületnek, azt hiszem, hogy még mielőtt ezen felszólítást az egyesület választmánya elé vinném, amit feltétlen meg fogok tenni, előre is kijelenthetem, hogy a választmány nem fog elzárkózni ezen eszmétől és a tőle telhetőt meg fogja tenni, hogy a tanár ur kívánságának eleget tegyen.

Idáig mint elnök, — de legyen szabad a felszólítást bevezető cikkekre egyéni megjegyzéseimet is megtenni.

Először is a címben és a szövegben is gyakran előforduló szó: »tehenészetek«nél kell, hogy megálljak. Ez egy oly, itt általánosságban használt kifejezés, mely sokakat tévedésbe ejthet. Ugyanis a kis gazdának nincs tehenésze, ő csak egy vagy több tehenet tart, a városok közelében tejtermelésre, a városoktól távol borjunevelésre. A nagy- és középbirtokos városok közelében tehenészetet tart tejtermelésre, városoktól távol tenyészetet tart bika és ökör nevelésre. Itt csak az utóbbi birtokosokról van szó. Itt vettem fel azon kérdést, hogy a tehenészetek, vagy a tenyészetek jövedelmezőségét ki-

vánja-e a tanár ur látni? Lehet, hogy mind a kettőt, de úgy látszik, hogy inkább utóbbiakét, hogy, a felszólítás céljaira térve, talán ezzel bizonyítsa ezen fajta tartásának okszerűtlen voltát. Ha a tehenészetekét kívánja, úgy hamar végzetünk. Kolozsvár vidékén kettő van, ha mindkettőt, úgy nem látom célját elérve, mert az intenzív gazdálkodást az extenzívvel párhuzamba állítani lehet bizonyos célokból, de összehasonlítani és ebből következményeket levonni nem lehet, mert mindkettőnek megvan az adott viszonyok között a jogosultsága és kényszerűsége.

Legszívesebben láttam volna, ha ezen felszólítás igazán megszívlelendő bevezetése után egy második ilyen felszólítást is láttam volna az erdélyi nyugati fajta — nem lefejtő — tehenészetet tartó gazdákhöz, akkor lehetne összehasonlítást tenni, hogy hát melyik a jövedelmezőbb? Erre azt felelhetné a tanár ur, hogy a nyugati fajta jövedelmezősége már rég ki van mutatva. Ez igaz a saját hazája és országunk némely gazdaságilag előbbre haladott vidékeire nézve, de nincs kimutatva magyarfajta tenyésztésünkben és főképp Erdélyben.

Azon uradalmak, melyek magyarfajta tehenészetet (tenyésztet) gazdálkodnak, köszönettel vehetik a jóakaratu figyelemzetést, habár ez nagy szegénységi bizonyítványt állít ki részükre. Különösen, ha úgy csoportosítja cikkíró ur a szavakat, hogy egyetlen jövedelmök... a selejtes állatok és ökrök stb. stb. Én úgy állítottam volna össze a szavakat, hogy: igás ökrök és selejtes állatok.

Szerény nézetem szerint egy gazdaság berendezésének és vezetésének megbírálásánál, különös eseteket kivéve, az összeredmény a mérvadó és nem egyes üzletágak megbírálása, szembeállítva azokat más viszonyok között levő hasonló üzletágakkal.

Ha azon gazdaságokban, melyek a külterjességet követelik meg, kifizelné magát a takarmányt úgy termelni és venni, hogy (fejős) tehenészetet tessen tartani, úgy meg vagyok győződve, hogy se gróf Bethlen István, se Szász István,

se gróf Béli Kálmán és még számtalan mások sem tartanák tenyésztetüket bika, ökör és selejtes marha eladásra, hanem vagy magyar, vagy külföldi fajta fejős-teneneket állítanának be. Sőt tovább megyek, országrészünk határain túl, az oly belterjesen kezelt Frigyes főhercegi, gróf Almássy, Wenckheim, Vojnits stb. stb. uradalmak nyugati tehenészetek mellett magyar gulyákat tartanak fenn, selejtes marha és ökör eladásra. Ezekről talán még sem tételezhetjük fel, hogy modern szakemberek által vezetve, könnyelműsügből, lustaságból, vagy csökönysügből károsuljanak.

Nagyon helyesen mondja cikkíró ur, ha nem jövedelmez ez a fajta (azt hiszem a tejelésre gondolt), hát nem a fajta, hanem a gazda az oka. De tovább azt mondja: Ez lehet igaz, de ez most nem tartozik ide. Hát hová? Kérdem, mert ha ez adatok összegyűjtése által bebizonyíthatnánk, hogy nem jövedelmező a magyarfajta, akkor mi módon orvosolható ez másként, mint vagy ezen fajta javításával, vagy importtal? És akkor merülne fel azon könnyen eldönthető kérdés, hogy mi felelne meg jobban, különösen a mai pénzszerű viszonyok között a szegény erdélyrészi gazdának: a sajátjának fejlesztése, vagy az import?

A kolozsvári gép- és terménykiállítás.

Írta:
Juhász Árpád,
IV.

A terménykiállításnak egyik igen látogatott részét képezte az Erdélyrészi Méhész Egyesület és tagjai csoportos méz kiállítása. E kiállítás a köresolya csarnok alsó-középső termében bemenet jobbra és balra volt elhelyezve. A belépő figyelmét az izlésesen és szakszerűen rendezett kis csoport mindjárt magára vonta. E kiállító termékei közül különösen kitűntek Dezsőfi János, dr. Balázs Ferenc, Stief Ottó, Donáth Aladár, Rácz Mihály s az Erdélyrészi Méhész Egyesület méz kiállítása. A jobb felőli részen volt elhelyezve Hutter Gerő utóda múltévi kiállítási

GABONA

megbízható, legelőnyösebb értékesítése a
MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

utján (Budapest, V., Alkotmány-utca 29.) történhetik.

Ne tévesszük össze hasonló nevű vállalatokkal.

csoportja egy hat oldalú üveges szekrénybe csinosan elhelyezve.

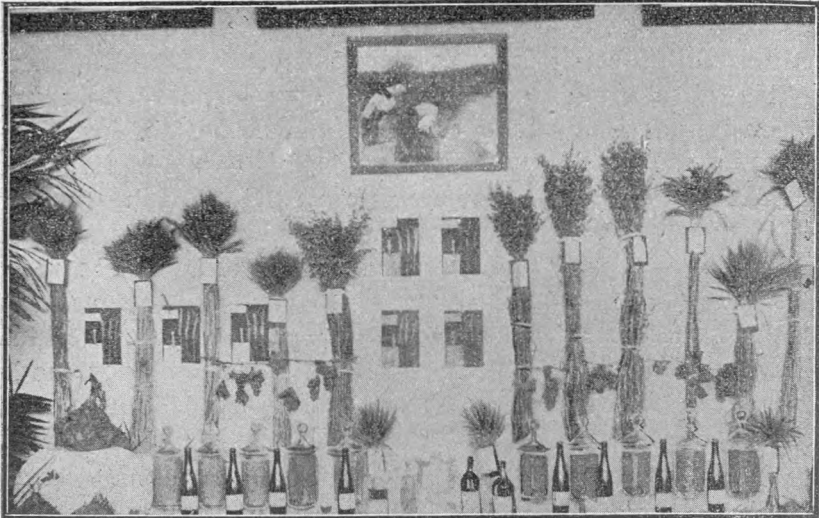
Ki kell emelnünk özv. Kremnitzkyné Fröhlich Ilona mézes süteményeit, melyeknek nagy keletje volt. Ezen nem is lehet csodálkozni. Mi a méznek az iparban való alkalmazását, illetve felhasználását csakis a heti és országos vásárokon

erdélyrészi kiállításról szerény véleményem szerint nem volna szabad hiányozni.

A terménykiállítás szorosabban vett része, a gabonafélék, takarmány és gyári növények, vetőmagvak kiállítása keretében mutatta be a pusztakamarási uradalom, — melynek tulajdonosnője br. Kemény

A fehérkalászu családokon kívül, egy piros kalászu családja is van, melynél a kalász hossza 13.1 cm. a szemek száma pedig 43 kalásonként.

Mindezen adatok táblázatokban és az egyes családokat jellemző kalászokba volt beillesztve az uradalom csoportos kiállításának keretében. Az uradalomnak ezirá-

Br. Kemény Anna pusztakamarási uradalmának kiállítása.

A Kolozsvári Gazdasági Egylet csoportos kiállításának részlete.

a mézes kalácsosok által árusított mézes kalácsokból, pogácsákból s más efajta süteményekből ismerjük inkább. A Kremnitzkyné által kiállítottak kevésbé ismeretesek, elterjedtek.

Kívánatos és örvendetes volna, ha gazdasszonyaink Kremnitzkynétől példát véve s az általa kiadott füzetéből megtanulva ezeket, házi tésztáik készítésénél a méznek nagyobb teret biztosítanának.

Örömmel kell továbbá megállapítanunk azt a tényt is, hogy közgazdaságunk méhészeti ága Erdélyrészünkben, az Erdélyrészi Méhész Egyesület szakszerű vezetése, irányítása és agilitása mellett igen szépen fejlődik és halad. Ezt bizonyítja a múlt évben Kolozsvárt rendezett s fényesen sikerült országos méhészeti kiállítás, amilyen nagyarányú Erdélyben több rendezve nem volt.

E kiállításoknak habár a méhészek is épp úgy idegenkednek mint más termelők, meg van az a haszna, hogy a már az erdélyi méz oly keresett, hogy a termelők az igényeket nem tudják kielégíteni.

A tejjgazdasági produktumok, eltekintve a gazdasági akadémia gazdaságának kiállításától, idb. Szabó István saját készítésű tejtermékeinek és dr. Hart Albert és Vas Adolf műtej és műtejjel készített élelmiszerek csoportos kiállításával volt mindössze képviselve. Pedig a tejjgazdasági produktumokból Erdélyben sok különleges kerül forgalomba, aminek egy

Anna — különböző terményeinek igen izléesen és tanulságosan összeállított csoportját. Az összeállítás maga dicsérte első sorban a bárónőt, aki saját maga fáradozott kiállításának szervezésében, az anyagnak megválasztásában. A pusztakamarási uradalom kiállításával tanubizonyosságot tett amellet, hogy a «Mezőség» is lehet szép eredményeket elérni, az okszerű gazdálkodással lehet a termések mennyiségét, minőségét emelni, jóvedelmet felmutatni.

Az uradalom egyik lelkes és fáradhatatlan vezetője Szász Ferenc intéző, a mezőségi buza nemesítése érdekében kifejtett munkájának eredményét tárta fel, megmutatva, hogy a buza nemesítése által mint lehet a mezőségi buzát javítani. Láttuk a mezőségi javítatlan buzáját Szásznak, melyet eddig termeltek az uradalomban és amelyből kiválogatás útján előállította a tovább termelésre felhasználó családjait.

A javítatlan mezőségi buza kalászaiknak hossza átlagosan 8.7 cm. volt, a magvaknak száma pedig 28, addig a nemesített buzánál ez lényegesen nagyobb. Szász intéző nemesített fehér kalászu buzáinál az

I. családjának kaláshossza már 12.6 cm. a magnak száma pedig 44., a

II. családnak kaláshossza 11.9 cm., a magnak száma 41., a

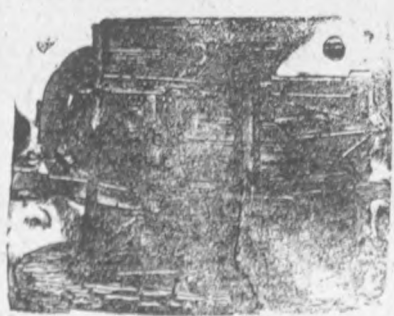
III. családnak kaláshossza 11.8 cm., a magnak száma 43.

nyu munkásságát a legnagyobb örömmel üdvözölhetjük, mint uttörőt, mint példaadót Erdélyben.

A pusztakamarási uradalom csoportos kiállítása mellett foglalt helyet gyalui Rosenberger Sándor szászfenesi bérgazdaságának ugyancsak tanulságosan és csinosan összeállított terménykiállítása. A szászfenesi bérgazdaság nemcsak állatkiállításával aratott babért, hanem terménykiállítása is általános elismerésre talált. Elismerésre találtak a kiállított termények és még fokozottabb elismerésre talált a törekvő gazdának szakszerű munkássága, melynek tanujele volt kiállításának minden egyes tárgya. Kerti veteményének feltűnő példányai épp úgy, mint takarmányrépaféleségei, stb. elsőrangúak voltak, pedig nem is ezek képezték kiállításának fénypontját.

Kiállításának ékessége volt az a munka, melyet ő a kísérletek végrehajtásánál végez és amelyeknek eredményét be is mutatta. Fáradságot, időt pénzt nem kimélve a kísérleteket a maga, gazdatársai és a mezőgazdasági tudományok a gyakorlat által való támogatása céljából fáradhatatlanul hajtja végre. A bemutatott összehasonlító termelési és trágyázási kísérletek fényképfelvételei, azok adatai megkapóak voltak. Egyben alkalmasak arra, hogy gazdaközönségünk példát merítsen belőlük.

A szászfenesi gazdaság fényes tanubizonyosságát adja annak, hogy a kísérle-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb eredeti „KALMÁR” rostát

sziveskedjék árjegyzéket kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselet: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körút 32.

tezés kérdésének felkarolása a gyakorlatban milyen fontos. Igazolja egyúttal azt is, hogy a jövedelmező gazdálkodás a kísérlet végzését nem hogy nem zárja ki, hanem ellenkezőleg megkívánja, mert azok eredményei alapján a termelést emelkedően irányítani, a jövedelmet pedig fokozni lehet.

Kívánatos volna, ha a pusztakamarási és szászfenesi gazdaságok kiállításai s kiállítóinak munkássága maradandó emléket hagynának maguk után. Nagyon üdvös lenne, ha az ilyen gazdasági irányzattal dolgozó gazdaságok minél nagyobb számúak lennének Erdélyben, mert akkor bizonyára nem volna olyan nagyon eladózó az »Eladó ország«-nak nevezett hazarészünk.

(Folyt. köv.)

Gyalui Rosenberger Sándor szászfenesi bér gazdaságának kiállítása.

A méz földolgozásáról.

Irta:

Özv. Kremnitzkyné, Fröhlich Ilona.

Az Erdélyrészi Méhész Egylet fáradságát nem kimélve, minden alkalmat megragad, hogy a méhtenyésztést fejlessze és ezzel kapcsolatosan a méz és viasz földolgozásának terjesztéseért áldozatokat is hoz.

Ez igen fontos dolog is, amit a régiek is tudtak, sőt talán többoldalú volt náluk a méz és viasz földolgozása, mert nekik nem volt más édesítő anyaguk, mint ez az »ezer féle nektárral, illattal telített« méz. Ők salicil sav nélkül is kitűnően tudták konzerválni a gyümölcsöket mézzel. Sőt Irisztus előtt 1000 évvel a görögök süteményeket, esemegéket készítettek pazar lakomáikra.

Hazánkban is híresek voltak hajdan a kolozsvári, debreceni, kassai, brassói, tordai és székely pogácsák, mézes bábok és mézes kalácsok.

A történelemben is szerepelnek, többek közt Bethlen Gábor erdélyi fejedelemlen a törökökhöz küldött követe írta: »küldeme barátság kedvéért a török basának mézes bábot.«

A brassóiak 350 évvel ezelőtt mézes kalácsal hízelegettek be Sándor moldvai fejedelemhez magukat.

Jó volna ismerni azokat a hajdani recepteket, de én ezideig hiába kutattam,

megemlítve találtam itt is, ott is a mézes tészták, mézes kalácsokat, de a történelmi feljegyzések inkább harcias férfiaktól eredtek, a konyha művészetét a nők fejlesztették, kik talán gyöngye irigységből sem örökölték meg az általuk készített kitűnő mézes tészták készitési módjait, nehogy más is meg tudja azokat.

Sajnos, sok helyen találkoztam most is e felfogással. Így őrzik a valódi híres »székelypogácsa« készitési módját is. Csáládi ereklyeként száll anyáról leányra ez.

Nagyon jók lehetnek a régi mézes tészták, hisz minden kor a legszebbet, legjobbat igyekszik előállítani, mi igényeinek izlésének megfelel. De az idő halad, változnak az igények, napról-napra több kényelemmel jutunk mindenhez, — igaz, hogy drágán, — s ez finomítja izlésünket, elkényesedünk. Még a cukor megjelenése után is sokáig fönn állott a mézes tészták becse. Hihetetlen mennyiségben hordták föl a piacokra, így egy per alapján tudjuk, hogy az 1725-ik évben Kassán egy mézesbáb sütő 82 ezer mézeskalácsal küldte vásárra segédjét.

De a háztartásból a cukor lassan-lassan kiszorította a mézet, a cukrászipar, a mézeskalácsot. Végre a cukor teljes használata feleslegessé tette a mézet s így a méhészetet.

Üresek, néptelenek lettek a kasok, el-sárgulva pihennek a mézes készitmények

receptjei. De a modern ember kutat, fölfordítja a mult ládáját, hogy elő szedje aljáról új divatnak a jó régít.

Miből is éltek őseink olyan jól?

Mig a cukor tésztákról majd minden háznak megvan írott-nyomatott receptkönyve, addig a mézes tésztákról a méz földolgozásáról alig akad egy-egy recept, mézes báb, vagy mézes kalács címen, nem is különösebb megjelöléssel. Vendégeinknek nem is adjuk elé a mézes készitményeket, hanem csak a Kugler, Rauscher-féle receptek szerint készült cukor tésztákat. A mai nemzedék valósággal lenézi a szerény mézes tésztákat.

Midőn az 55-ik vándor gyűlésen Budapestén a kiállitáson bemutattam a jobb házi mézes tésztákat a megboldogult legnagyobb méhészünk br. Ambrozi Béla valósággal fölfogadtatta velem, hogy ez irányban minden tehetségemet kifejtem és a nagyméltóságú földmivelésügyi miniszter magas támogatásával ambicionált. Kolozsvárt dr. Genersich Gusztáv orvos egyenesen fölkért ezen tészták sütésére az emberiség javáért. S most, midőn anatomia, egészségtan rendes tantárgyak az iskolában, bele kellene venni, hogy a méz és a házi mézes tészták mily kitűnő hatással vannak az emésztő szervekre, meny nyire elősegilik a táplálkozást, vérvéközést stb.

Nagyon jók és állandóak a gyümölcs

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utócai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLozsvÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

izek mézzel. A mézecet pedig fölülmulja a borecetet is. Vannak még méz borok, méz sör, szeszestett mézitalok, méz pezsgő stb. Minél jobban elterjed a méz és méhtermékek sokoldalú felhasználása, annál többen megkívánják a méhészkedést s a mézpiac is élénkülni fog. Igérjük meg, hogy mind hozzá járulunk az Erdélyrészi Méhész Egylet nemes törekvéséhez s bevezettük háztartásunkba a már egészen modern házi mézes tésztákat és fogunk méhészkedni.

IRODALMI SZEMLE.

Házinyulteryesztés és értékesítés. Andrásovich Géza m. kir. gazdasági felügyelő «Házinyulteryesztés és értékesítés» című művének 5-ik bővített kiadása most jelent meg. Kevés szakirót ér az a dicsőség, hogy munkája így rövid idő alatt öt kiadást érjen. Hogy ez a mű oly kelendő és annyi kiadást ért, abban leli magyarázatát, hogy igazán kiváló szakmunka. Szerzője nemcsak a tollnak mestere, hanem a házinyulteryesztésnek is alapos ismerője, akit minden tenyésztő hazánk nyulteryesztése megalapítójának ismer.

Ennek a munkának, melynek megjelenése gazdaságtörténeli tekintetből is följegyzésre méltó, beszerzését minden nyulteryesztőnek a legmelegebben ajánljuk. Ára 2 korona. Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a «Patria» r.-t. könyvkiadóhivatalában, Budapest, IX. Üllői-ut 25.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

A lóhere műtrágyázása. A lóhere műtrágyázása nagy hasznot hajtó őszi munka. A lóhere ugyanis nitrogén gyűjtő növény, amely minél bujább fejlődésű, annál több nitrogént képes a levegőből lekötni és azt a gyökerein levő gumószerű képződményekbe raktározni. A szuperfoszfátosítással erőteljesebb fejlődésnek indítjuk a lóherét és így előmozdítjuk annak nitrogén beraktározását. A lóhere azonban a szuperfoszfát foszforsavának aránylag csak kis részét használja fel saját táplálkozására, a többi citrátban oldható foszforsavas vegyületekké alakul át, amelyből a herére következő buza még igen szépen táplálkozhatik. A lóhere műtrágyázás kettős haszna tehát, hogy: 1. tetemesen gyarapítja a lóhere termését, a melynek többlete már egymagában is bőségesen megtéríti a szuperfoszfátosítás költségeit; 2. a talaj nitrogén és foszforsav készletének gyarapításával kitűnő erőben levő földet hagy a buza alá, amelyben ez, a kellő megművelés feltételezésével igen jó termést adhat. Vagyis egészben véve a szuperfoszfátosított lóhere két évi időtartamára közepes istállótrágyázást pótol.

Most már csak az a kérdés, hogy mikor szórjuk és mennyi szuperfoszfátot a lóhere alá. Ha a lóherét, — mint utjabban sokan javasolják, — tisztán védőnövény nélkül vetik, úgy 150—200 kg. szuperfoszfátot az őszi szántásra vagy pedig kora tavaszkor a vetés előtt kell kiszórni és társasázzal, extirpátorozással, vagy eset-

leg csak mély fogasolással a talajba jól belekeverni. Ez esetben persze a lóhere után a második évben vetett buza a szuperfoszfátosításnak már kevés hasznát veszi, de annál inkább a lóhere, amelynek gyökérzete is erőteljesebben fejlődik, tehát több nitrogént gyűjt. Ha azonban a nálunk rendes szokásként védőnövény közé vetik, úgy nem ajánlatos a vetés előtt műtrágyázni, mert a műtrágyázással meghajtott védőnövény a lóhere gyenge kelését nagyon beárnyékolja és fejlődésében megakadályozza. Ez esetben tehát a védőnövény betakarása után, őszi kell a már kikelt herésre 200 kgr. szuperfoszfátot kiszórni és azt aszerint, hogy a lóhere mennyire van megerősödve, többé-kevésbé mélyen befogasolni.

A lóhere műtrágyázás után átlagosan 7—8 q széna terméstöbbletet ad, tehát a 20 korona szuperfoszfátosítási költséget kétszeresen megtéríti. A lóhere után vetett buzából pedig legalább is 100 kgr., vagyis annyi terméstöbbletet remélhető, a mennyit a buza alá közvetlenül adott szuperfoszfát szokott eredményezni, mert a lóhere nitrogénnal is trágyázza buza alá a földet.

Hogyan javítsuk fel az elgazosodott és gyengén termő réteket? A rétek elgazosodása rendszerint együtt jár ezek termőképességének hanyatlásával, mert a zárt pázsit és erőteljes fűnövesű réteken a gaz nem egykönnyen burjánzik fel. Az ilyen elgazosodott réteket tehát első sorban a gáztól kell lehetőleg megtisztítani, azután pedig trágyázással és fűmag felülettel feljavítani. A gázirtásnak legcélszerűbb módja az ismételt erős fogasolás és lánchoronálás, mely egyúttal a vakondtúrásokat is elegendő és a nettán képződő mohát is felszaggatja. Ez rendszerint elegendő akkor, ha a rét nem tulgazos és arról sarju is kaszáltatott. Ha azonban a rétet csak egyszer kaszálják és utána legeltetik, úgy az időközönkénti fogasoláson kívül a legeltető pázsított külön jutalmazással kell arra serkenteni, hogy a virágzásnak indult kórós gazféléket már legeltetés közben kiszurdalja és így azok felmagzását meggátolja. A gáztól így megtisztított rétet őszi azután réttújítóval (szkarifikátorral) kell felhasogatni, hogy a rét talaja szellőzzön és megporhanyuljon, ezután pedig őszi vagy a tél folyamán trágyázni kell. A legjobb erre a célra az apróra érett istálló trágya vagy pedig a trágyalé. Az istálló trágya őszi egyenletesen elterítendő és tavaszkor erősen befogasolandó. A trágyalével locsolás termékenyítő hatása még nagyobb, mint az istálló trágyázásé, de viszont kevesebb ideig tart. Ha az istálló trágyázást minden 4—5. évben megismételhetjük, úgy a friss trágyázást követőleg a második, vagy harmadik évben műtrágyázni ajánlatos. És pedig a partosabb, szárazabb talajréteken kat. holdanként 200 kgr. káliszuperfoszfáttal. A műtrágya a felhasogatott rétből természetesen jól befogasolandó.

A legtöbb gazdaságban mégis a rétekre már nem igen kerül istálló trágya. Itt már teljes műtrágyázással kell feljavítani a rétet olyanformán, hogy kétévkenként őszi 200 kgr. káliszuperfoszfát, tavaszkor pedig 40—50 kgr. chilisalétrom szórassék el. Németországban ugyan a

chilisalétromozást minden évben megszokták ismétetni, sőt az anyaszéna letakarítása után a sarju elé is szórniak chilisalétromot, de nálunk a gazdagabb talaju lapályréteken ez nem feltétlenül szükséges. A chilisalétrom helyett utjabban a méznitrogén és a nitrogén salétromot is sikeresen alkalmazzák.

Az őszi trágyázást követő tavaszon következhetik a rét kora tavaszi felülvetése nemes füvek és herefélék magvaival. Hogy milyen fekvésű és talaju rétekre minő és mennyi ilyen fűmagkeverék szórando el, arról esetről-esetre bármelyik szaklaptól szerezhető utbaigazítás. Természetes dolog, hogy a fűmag felületés a rét rendszeres további gondozása mellett hosszú évek tartamára csak egyszer teljesítendő. A teljes műtrágyázás, felületés és rétapolás holdankénti költsége évi átlagban 15—20 koronára tehető, de az ily rendszeres trágyázással és megmunkálással a rétek szénatermése megkétszerezhető. A rétek ilyetén gondozása tehát fölülte hasznos dolog, mely jószágállományának és istálló trágyatermelésének szaporítására képesíti a gazdát.

A szőlő trágyázása. A magyarországi szőlők termőképessége messze mögötte marad a nyugati államok szőlőinek termőképességétől. Míg a Rajna vidékén kat. holdanként 30 hl. bortermés közepesnek tekintetik, addig nálunk ez a 30 hl-es termés olyan nagy, amelyet nálunk csak egyes kivételesen jól gondozott és trágyázott szőlőben érnek el. Különböző pedig a mi must termésátlagaink rendszerint 10 hl-en alól ingadozik és csak kivételes jó években emelkedik 10 hl-en valamivel felül. Kétségtelen tehát, hogy szőlőink csak egynegyed olyan nagy termést adnak, mint a minőket adhatnának, aminek oka nem a talajviszonyokban, nem is a szőlő művelése és metszésében keresendő, hanem jóformán kizárólag abban, hogy szőlőink éheznek, a talajban nincs elegendő tápláló anyag, mert nem trágyázzuk azokat, rosszul trágyázott földekben pedig éheznek a szőlő, nagy termést egyáltalában nem ad.

Ennek a körülménynek oka egyrészt abban keresendő és található fel, hogy mi magyar gazdák még mindig nem vagyunk azzal tisztában, hogy növényeink dus termést csak akkor adhatnak, ha van miből jól táplálkozniok, ha a talaj nagyon jó trágyaerőben van, másrészt abban, hogy nincs elegendő istálló trágyánk, hogy annak a kevésnek is a magasban fekvő hegyekre való felhordása rendkívül költséges. Már ezeken a bajokon könnyedén lehet segíteni a műtrágyák segítségével, amelyek tetszés szerinti mennyiségben állanak rendelkezésre és a legmagasabb hegyekre is könnyen felhordhatók. Tudományos kísérletekkel lett megállapítva, hogy műtrágyák segítségével a szőlők termőképessége nemcsak fenttartható, hanem a legmagasabb fokra emelhető, amit immár a gyakorlat is mindenütt bizonyít, mert igazán nagy terméseket a külföldön éppen úgy, mint hazánkban is csak ott érnek el a szőlőbirtokosok, ahol műtrágyákat is alkalmaznak. A műtrágyák használata a szőlőkben rendkívül egyszerű, minden különösebb fáradság nélkül keresztülvihető. Most őszi fedés előtt ki kell szórni a kötött talaju hegyi szőlőkben 3 q szuperfoszfátot

KÖTSZER — MENTŐSZEKRENYEK — GAZDASÁGI CIKKEK nagyválasztékban, verseny áron a
„RÓZSA” DROGERIA — ILLATSZER — KÖTSZER ÉS ORVOSI MŰSZER-
TÁRÁBAN, KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 13. SZÁM
Gyógynövény beváltó állomás!

kat. holdanként, a homoki szőlőkben pedig ugyanannyi káliszuperfoszfátot. A kiszórás éppen úgy történik, mint a szórva vetés.

Tavasszal azután egy másik műtrágyát is kell adni a szőlőnek, az u. n. chilisálétromból egy q-át kat. holdanként, a melyet két részletben kell kiszórni; 50 kilogrammot pedig az első kapálás előtt s. míg ez utóbbit minden tavasszal kell adnunk, addig az előbbi csak minden második ősszel. Aki ilyen módon trágyázza szőlőjét, az megtett mindent, hogy annak termőképessége emelkedjen, ami kétségtelenül meg is fog történni s szőlőjének termőképessége annál nagyobb lesz, mennél többször trágyázza azt át ilyen módon.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. igazgató-választmánya Kolozsvárt, 1913. évi október hó 31-én rendes ülést tartott.

Elnökölt: br. Jósika Gábor.

Előadott: Tokaji László.

Jegyzett: Török Bálint.

Jelen voltak: Gr. Bethlen Ödön, I. Sperker Ferenc, Jakab László, dr. Péter Béla, Szász István, dr. Cséser Lajos, Jászberényi András, dr. Sipos Gábor, Papp Elemér, dr. Papp József, gy. Rosenberger Sándor, Wolszky Győző, dr. Seyfried Károly.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri I. Sperker Ferenc és dr. Cséser Lajos tagokat.

Előadó bemutatja és ismerteti a földművelésügyi miniszternek 3249—913. e. sz. a. kelt leirata kapcsán megküldött, a löversenyeknél az üzletszerű vagy nyilvános fogadások közvetítését szabályozó 1894. évi XXIX. t.-c. módosításáról szóló 1913. évi XIII. t.-cikket, mely a folyó évi szept. 15-én lépett életbe és amely a lapban is közölve lévén, tudomásul szolgál.

Ugyanó betérjeszti ugyanannak a kolozsvári dülütak karbantartási költségeinek fedezése tárgyában 49530—1913. sz. a. kelt véleményezés céljából küldött leiratát. Igazgató választmány Kolozsvár város tanácsának határozatával egyértelműleg kimondja, hogy a dülütak karbantartási költségei — tekintettel a fennálló különleges helyzetre — a földadó arányában, adó útján hajtandók be és elnökség a véleménynek így értelemben való megszerkesztésére és elküldésére felkéri.

Ugyanó bemutatja és ismerteti ugyanannak 80665—1913. számú az állami szőlőtelepeken termelt szőlővesszők és oltványok eladása tárgyában küldött leiratát és árjegyzékét, mely a lapban is közölve lévén, tudomásul szolgál.

Ugyanó bemutatja és ismerteti ugyanannak 7540—1913. e. számú, az Országos Gazdasági Munkáspénztárról szóló 1913. XX. t.-cikkét, mely az egyleti hivatalos lapban ismertette lévén, tudomásul szolgál.

Ugyanó bemutatja és ismerteti ugyanannak a hadsereg termény- és anyagjuttatásának beszerzése tárgyában küldött 86367—1913. számú leiratát, melynek kapcsán javasolja, hogy indíson mozgalmat az E. G. E. lapja útján, abban az irányban, hogy a gazdák az összes terményszükségletek szállítására egy szervezetbe álljanak össze és a közvetítők kizárásával lássák el a kinstárt a szükséges terményekkel.

Igazgató-választmány a javaslatot he-

lyesléssel elfogadva, a szükséges lépések megtételével elnökséget megbizsa.

Ugyanó betérjeszti és ismerteti ugyanannak 90,700., 92.000 és 118.200—1913. számok alatt megküldött, a lépfene, sertésorbánc és bivalyvész elleni védekezés tárgyában, valamennyi törvényhatóság számára kiadandó rendelet tervezetét, a melyek véleményezés céljából küldettek meg. Ismertette mindhárom tervezetet, igazgató választmány azokat helyeseknek és életbeléptetendőknek tartván, megbizsa az elnökséget, hogy a földművelésügyi miniszteriumhoz ily értelemben tegyen felterjesztést.

Felterjesztések ismertetése rendjén ugyanó bejelenti, hogy az elnökség a szeptember 7-iki földbirtokpolitikai nagygyűlés jegyzőkönyvét a földművelésügyi miniszter ur öngyméltóságának megküldötte, kérvén őt, hogy a nagygyűlésen egy hangulag elfogadott, az állami feladatokat megjelölő határozati javaslatban foglaltakat mielőbb tanulmány tárgyává tenni és a nemzeti birtokpolitika megteremtése tekintetében szükségesnek látszó egyéb intézkedéseket haladéktalanul megtételni kegyeskedjék. A jegyzőkönyv nyomtatásban füzet alakban megjelent és az összes hazai nagyobb társ- és rokonegyleteknek, valamint valamennyi erdélyrészi kisebb gazdakörnek is megküldetett körlevél kíséretében azon kifejezett óhajattal, hogy a társ és rokon egyesületeket, valamint gazdakörök az egyhangulag elfogadott határozati javaslatok szellemében felterjesztést intézzenek a kormányhoz és ezirányban működésüket a társadalomban is kezdjék meg. Helyeslő tudomásul szolgál.

Ugyanó bejelenti, hogy az elnökség a galántai szántásverseny, valamint az országos földbirtokpolitikai nagygyűlés alkalmából kedvezményes vasúti jegyváltására jogosító igazolványok engedélyezése céljából felírt a kereskedelemügyi miniszter urhoz. A galántai szántásversenyre a miniszter igazolványokat nem engedélyezett, a nagygyűlés alkalmából, az O. M. G. E. közbenjárására, 1000 drb. igazolvány engedélyeztetett. Tudomásul szolgál.

Ugyanó bejelenti, hogy a folyó évben a papok, tanítók, jegyzők és gazdatisztek részére rendezett szociális tanfolyamnak az 1914. évben való megisméltésére elnökség a földművelésügyi miniszter ur öngyméltóságától 1200 K államsegély engedélyezését kérte. Helyeslő tudomásul szolgál.

Ugyanó bejelenti, hogy a folyó évi szociális tanfolyam előadásai az «Erdélyi Gazda» külön kiadásában megjelentek, azok a tanfolyam résztvevőinek díjtalanul megküldettek. Elnökség kérte a miniszteriumot, hogy 900 példányt díjtalanul való kiosztás céljából megvenni kegyeskedjék 50 fillér egység, 450 K összárban. Helyeslő tudomásul szolgál.

Ugyanó bejelenti, hogy az árvizkárosultak számára szállítandó gabona és élelmiszer küldemények kedvezményes árak mellett való szállítása tárgyában elnökség a kereskedelemügyi miniszter ur öngyméltóságához felírt, minek alapján, az árvizkárosultak számára szállítandó buza, árpa, rozs, zab és tengeri küldeményekre a kereskedelemügyi miniszter kedvezményes díjtételek számítását engedélyezte. Helyeslő tudomásul szolgál.

Jelentések során ugyanó jelentést tesz a szept. 7-iki országos földbirtokpolitikai nagygyűlés lefolyásáról, a földművelésügyi kereskedelemügyi miniszterek, a miniszterium egyes ügyosztályai, a társ- és rokonegyletek képviseltetéséről. Bemutatja a földbirtokpolitikai nagygyűlés jegyzőkönyvét és javaslatot tesz a társadalmi

akció megindításának módját és időpontját illetőleg. Tudomásul szolgál és a javaslat elfogadtatik.

L. Sperker Ferenc indítványára igazgató-választmány gr. Bethlen Istvánnak, mint a nagygyűlés egyik előadójának köszönetet, Tokaji László e. titkárnak pedig egyhangú elismerést szavaz.

Ugyanó a kiállításokról szóló jelentés rendén bemutatja az állattenyésztési és kiállítási szakosztály október hó 25-i végrehajtó-bizottsági ülésének a jegyzőkönyvét (mely lapunk múlt heti számában közöltetett). Tudomásul szolgál.

Török Bálint s.-titkár bejelenti a gazdatiszti osztály felállítása ügyében tett elnöki intézkedéseket. A szept. hó 8-ra összehívott gazdatiszti értekezlet lefolyását ismertette bemutatja az egyleti jogtanácsos láttaozása mellett készített szakosztályi ügyrendet. — Igazgató-választmány a jelentést tudomásul vévén, elnökséget megbizsa a szakosztálynak önállóan, a kiállítási szakosztály mintájára való szervezésével, mely szerint a szakosztály anyagi ügyei az anyaegylettől függetlenül kezeltenek, az osztálynak külön tagjai legyenek és az E. G. E.-nek csupán felügyelete és védnöksége alatt fog állani az osztály. Az osztály eszerint különálló egyesületként fog működni és címe az «Erdélyi Gazdasági Egylet Gazdatiszti Osztálya» lesz.

Titkár bemutatja az O. M. G. E.-nek a népfőiskolák felállítása tárgyában 3735—913. sz. a. kelt átiratát, melynek kapcsán javasolja, hogy népfőiskolák felállításával folytattassanak egyelőre szűk körben kísérletek. Erdélyben Kolozson tartana felállítandónak egy ilyen főiskolát, állami, esetleg az E. M. K. E. támogatásával. — Helyesléssel elfogadtatik és az O. M. G. E. ily értelemben értesíteni határozatokat.

Titkár bejelenti, hogy a szeptember hó 5—8-iki kiállítások alkalmából az Andrányi-féle aradi pezsgőgyár, valamint a Bognár és Szántó helybeli szeszgyártáros és likörgyáros cég a kiállítások alkalmával befolyt jövedelmeiket az egylet tisztviselői nyugdíjalapja javára felajánlván, a nyugdíjalap 50—50 összesen 100 koronával emelkedett. — Igazgató választmány a jelentést örvendetes tudomásul vévén, fennti cégeknek jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz, miről külön értesítés és jegyzőkönyvi kivonat küldését határozta el.

Ugyanó bejelenti, hogy a kolozsvári gazd. akadémián 6 állami ösztöndíjas hely kerülvén üresedésbe, azok betöltésére az akadémia tanári kara, az Igazgatóság 976. sz. átirata szerint: Mező László, Nagy István, Kapitány János, Verzár Mihály, Boecz Elek és Miklósi Károly hallgatókat hozta javaslatba. — Igazgató-választmány a tanári kar határozatával egyértelműleg dönt, miről az akadémia igazgatósága értesíteni határozatokat.

Ugyanó bejelenti, hogy az V. Honvédkerületi hadbiztosság gabona alapár megállapító bizottsági tárgyalásán az O. M. G. E. valamint az E. G. E. képviselőjében Török Bálint s.-titkár volt jelen. — Tudomásul szolgál.

Új tagok bejelentése során titkár bejelenti Láng János m. kir. állatorvost (Dicsőszentmárton) és Moldován János kereskedőt (Kolozsvár) rendes tagokul. Örvendetes tudomásul szolgál.

Ugyanó bejelenti, hogy Stolp Ödön gazd. ak. tanár Debrecenbe való áthelyeztetése folytán a tagok sorából való törlését kéri. — Igazgató-választmány Stolp Ödönt a tagnévsorból törölni határozta.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Jegyzőkönyv,

felvétel az E. G. E. kolozsmegyei szakosztályának 1913. évi október hó 29-én, Kolozsvárt tartott intéző-bizottsági gyűléséről.

Jelen voltak: Dózsa Endre cs. és kir. kamarás, alispán, elnökielte alatt: báró Jósika Gábor E. G. E. alelnök, Likl Károly gazdasági főfelügyelő a magy. kir. földmívelési miniszteriumból, dr. Koós Mihály, br. Huszár Pál, Moóri-König Gyula, Szász István, Sipos Gábor, Lönhart Ignác, dr. Szentiványi József, Juhász J. igazgató, Ujfalvi J. ig. tanító, Angyal Sándor, dr. Seyfrid Károly, dr. Pavlik Sándor, Szikszay Ferenc, Schandl Károly, Jakab László, Fekete Antal, Münstermann Győző kolozsi polgármester, Tokaji László, Török István, Török Bálint, Jászberényi András és a gazd. akadémia III. éves hallgatói. Jegyzett dr. Cséser Lajos előadó.

1. Elnök üdvözlöi a megjelenteket, különösen a földm. miniszterium, a miniszteri kirendeltség, a Kolozsvár városi tanács s. a kolozsvári gazd. egyeslet képviselőit — a gyűlést megnyitja.

2. Olvassatik br. Gillányi Imre m. kir. földmívelési miniszter beköszöntő levele. — Örvedetes tudomásul szolgál.

3. Olvassatik Kolozsvármegye alispánjának átírat: a cserebogár kötelező irtásáról. Előadó jelenti, hogy miután a földm. miniszteriumban ugys készül egy általános rendelet tervezet, az bevárando lenne, Sipos Gábor és Török Bálint felszólalása után ugy tudósítják az alispáni hivatal, hogy egy szabályrendelet alkotását a min. tervezet leérkezéig halassza el.

4. Olvassatik a magyar kölcsönös állatbiztosító szövetkezet levele, melyben Kolozsmegyében támogatást kér. — Előadó jelenti, hogy az alispán minden évben felhívja a községek s most legutóbb Kolozsmegye főispánja is intézett buzdító köriratot a községi elöljáróságokhoz, ezek eredményéről nevezett szövetkezetet tudatni fogják, illetve újabb falusi szövetkezetek alakításával támogatni fogják a szövetkezetet.

5. Előadó jelenti, hogy

a) az idei szántásversenyeket megtartották Türe, Kide, Dextrászéplak, Magyargyerőmonostor, Gyerővásárhely községekben — mindenütt a falusi közönség nagy érdeklődése mellett.

b) az idei téli háziipari tanfolyamok előkészítéséről jelentést tettek a miniszteri kirendeltséghez;

c) az idei télen rendezendő falusi gazdasági előadások tervét beterjesztették a m. kir. földm. miniszteriumhoz. — Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

6. Előadó jelenti, hogy Kolozs város gazd. szakiskolái telepén felállított öntöző kut építéséhez segélyt kért, mert erre több költsége nincs. — Engedélyeztetik 109 korona segély.

7. Előadó bemutatja az idei járási szarvasmarha tenyészállatdíjazásokról szóló jelentéseket. — Tudomásul szolgál, felkérendő a kolozsvári m. kir. gazdasági felügyelőség, hogy a sz. ö. közelebbi ülésén tenne egy összefoglaló jelentést a bírálati eredményéről.

8. Előadó jelenti, hogy a györgyfalvai gazdakör támogatást kér egy falusi trágyatelep versenyhez. A kérés helyeslőleg tudomásul vétetik s a díjak beszerzésére 60 korona kiutaltatik s a szemle, illetve a bírálat megejtésére Wolszky Győző gazdasági tanár felkéretik.

9. Ezután a szarvasmarhatenyésztési szakértekezlet vette kezdetét.

Elnök bemutatja a megváltoztatott vármegyei állattenyésztési szabályrendeletet, amely ugyan még kormányzati jóváhagyás alatt áll, abban az általános tenyészirányként még mindig az erdélyi magyar szarvasmarhatenyésztés fixáltatott, de tekintettel a havasalji községekben található szarvasmarha és ujabban a Kolozsvár környéki tejtermelő községekben konstatálható pirostarka tenyészési irányra —

tenyészési részletkérdésekben a törvényhatóságot a szakosztály kell hogy informálja: jelenti, hogy a bevezető előadás megtartására Jászberényi András gazd. akad. tanár kéretett fel.

Jászberényi kifejti nézeteit a megye jelzett vidékein található piros-tarka szarvasmarha állományról, annak tartási és tenyészési viszonyairól, tenyészállatok alkalmazásáról stb. A kérdéshez hozzászóltak: br. Jósika Gábor, Jakab László, Likl Károly, Sipos Gábor, gy. Rosenberger Sándor, Szikszay Ferenc, br. Huszár Pál gazdas. felügyelő. (Ezen szakértekezletről szóló részletes jelentés az Erdélyi Gazda november 2.-i számában közölletett.) Elnök megköszön az előadó és hozzászólók érdeklődését — több tárgy nem lévén, a gyűlést bezárja.

K. m. f.

Trágyatelepverseny Györgyfalván.

November hó 2-án a györgyfalvai gazdakör trágyatelepversenyt rendezett, melyre 11 kisgazda jelentkezett. A díjak gazdasági eszközökből állottak, melyeket az E. G. E. kolozsmegyei gazdasági osztálya adományozott. Első díjakat Szabó János gazdaköri jegyző és Sajgó Márton f. bíró nyertek, akik a miniszteri kirendeltség adományából minta trágyatelepeket létesítettek. Díjkiosztás előtt Wolszky Győző gazdasági tanár tartott előadást a kisgazda trágyakezeléséről. A sikerült ünnepély Fekete Antal áll. igazgató-tanító érdeme, aki községében lelke a gazdatársadalmi intézményeknek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A sajtóreform.

Az igazságügyi miniszter által a parlament elé terjesztett új sajtótörvény megszólaltatta az egész ország összes sajtóorganumait. Különösen sok megszivlelni valót ír e tárgyra vonatkozóan Buday Barna a K—k legutóbbi számában.

Igaz, hogy a sajtószabadság korunkban hova-tovább sajtószabadsággá, itt-ott: sajtóféktelenségé devalválódott, mely irányzat ellen mi is a legmesszebbmenő intézkedéseket óhajunk. Intézkedéseket abban az irányban, hogy semmi, ami a közre nem tartozik, ellenben családi és magánbecsületet pellengérez, vagy jogos anyagi érdeket rövidít — a nyilvánosság elé hurcolható ne legyen. Intézkedéseket olyan irányban, hogy a szabad sajtó szent ideálja ne szolgálhasson revolverező piszkos üzleti vállalkozások bázisául és takarójául.

A legteljesebb mértékben méltányoljuk tehát kormányzatunk abbéli törekvését, hogy a mai beteg, sőt elég kiterjedten züllött sajtóviszonyok purifikáltassanak.

De!... Vigyázni tessék. Tul ne lőjünk a célon és, el ne hamarkodjunk a medicina elkészítését és beadását.

Mi sem hallgathatjuk el a magunk véleményét és foglalkoznunk kell a törvénynek reánk vonatkozó részleteivel. A törvény a javaslat szövegezésével keresztil nem mehet, azon föllétlenül módosítani kell és ha nem módosítlanának rajta az egyszerű felszólamlások után megfelelő módon, a szaklapoknak a Magyar Szakírók Országos Egyesülete útján teendő feliratukban még mindig módjában fog állani véleményüket megfelelőbb formában nagyobb nyomatékkal kifejteni.

E helyen a törvénynek csak egyes igen nagy hibáit említhetjük fel. Elsősorban is konstatálnunk kell, hogy a javaslatot *általánosságban* készítették, egy kalap alá vonták a politikai, közgazdasági, szépirodalmi stb. lapokat, a megkülönböztetés aszerint történik a javas-

latban, hogy a lapok milyen időközökben jelennek meg? Vannak »napi« és »időszaki« lapok. Amely folyóiratok egy hónapi határidőn túl jelennek meg, azok »sajtótermékek«.

Az »Erdélyi Gazda« a javaslat szerint, mint időszaki lap, ha valakit személyi vagy vagyoni érdekében egyenesen, vagy burkoltan megtámad, a közleményével okozott vagyoni kár megtérítésén felül, a nem vagyoni kárért is megfelelő pénzbeli szolgáltatással tartozik a megtámadottnak a javaslat 20. §-a, illetve 39. §-ai szerint. Sőt, mi több, a 39. § szerint »a kártérítési követelés a sértettet akkor is megilleti, ha a sajtóbeli közlemény nem állapít meg bűncselekményt«.

Bár az Erdélyi Gazda nem szokott senkit sem megtámadni, sem megsérteni, legalább tudatosan és oktanul nem, mégis nem egy ízben lehetne a javaslatban foglalt helyreigazítási kényszert ráerőszakolni, illetve kártérítési pöröket rázuditani a lapra. Hiszen egy tárgyilagos gépbírálat egy gépgyáros burkolt támadása lehetne s szószerint bármily terjedelemben közlendő helyreigazítás, a gyengébb minőségű gépek hasábos reklámcsikkjei volnának. A bírálat és véleményadás szabadságát ennyire korlátozni nem szabad. Még a jóhiszemű, illetve jogosult bírálati szabadság sincsen kellően körülírva a javaslatban.

Egy másik hibája a javaslatnak, hogy a szerző közleményét a szerkesztőn kívül cenzurázhatja a kiadó, a nyomdatulajdonos, sőt mi több, még a szedő is, aki megtagadhatja a szedést is! (24. §.) Mi lesz abból az »eredeti« közleményből, vagy a cikkből, mire a többszörös fésűk alól kikerül? Valamennyien arra simítják a cenzorok a cikket, amerre nekik jól esik s mire napvilágot lát, ugy elváltozhatnak, hogy valóságos torzszülött lesz belőle, a szerző sem ismer reá, sőt nem is vállalja az előzmények után a felelősséget.

A javaslat elkészítése felületes, gyors munka volt s mi feltétlenül bizunk benne, hogy ez nem is fog ilyen formában törvényerőre emelkedni és legjobban szeretnénk, ha most levennék a napirendről és mielőtt a Ház elé terjesztenék, előbb hallgatnák meg az érdekeltek méltányos és jogos kifogásait, mert az egész javaslat az érdekeltek véleményének a kikérése nélkül készült el, ami — mint csak a két fent említett tény is mutatja — meg is látszik a javaslaton. T. B.

— Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter az állami erdőtiszték összesített közös rangsorozati létszámába kinevezte ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökgyakornokokká a következő díjtalan m. kir. erdőmérnökgyakornokokat: Schauer Gyulát (Beszterce), Hofstädter Ottó Róbertet (Beszterce), Nagy Zoltánt (Kolozsvárra), Henter Jánost (Nagyszebenbe), Nagy Jenőt (Kolozsvárra).

— Az E. G. E. gazdatiszti szakosztály felállításának kérdése, a legutóbbi választmányi ülésen került ismét tárgyalás alá. A választmány kimondotta, hogy a szakosztályt önálló egyesület mintájára szervezi, amely egyesület neve az E. G. E. Gazdatiszti Osztálya lesz. Miután az osztálynak külön tagdíjai lesznek, az alapszabályokat jóváhagyás céljából a miniszteriumhoz is fel fogják terjeszteni, előzőleg azonban éppen azért, mert az osztály ilyen formában lesz szervezve, tagsági aláírási ivatek fognak szétküldeni és a jelentkezett tagokat az alapszabályok megállapítása céljából alakuló ülésre hívják egybe. Az alapszabály tervezetét legközelebről ismertetni fogjuk

lapunkban és nemsokára a taggyűjtő iverk is szét fognak küldetni, úgy, hogy a szakosztály még e tél folyamán megalakítható legyen.

— Az erdélyi gazdák szervezése a hadsereg terményszükségletének ellátására. Az E. G. E. legutóbbi választmányi ülésén tárgyalván a földmivelésügyi minisztérium által megküldött, a hadsereg terményszükségletének ellátásáról kiadott utasításokat és határozmányokat, Tokaji László titkár indítványára kimondták, hogy mozgalmat indítanak a gazdáknak ily célból való szervezésére. Az utasítások szerint ugyanis a termények elsősorban is a gazdáktól szerzendők be és csak másodsorban a közvetítőktől. Miután azonban ma nagyrészt a közvetítő kereskedelem szállítja a hadsereg terményszükségletét, a gazda elesik attól a haszontól, amelyet a kereskedő eddig a gazda rovására élvezett. A szövetkezéshez körzetenként csupán egy néhány nagyobb gazda csatlakozása szükséges, hogy a honvédségnek, valamint a közös hadseregnek egyes állomásonkénti terményszükségletét szállíthassa és ha ez a szövettség létre jöhet, úgy ez irányíthatja az ármegállapító bizottságot akár direkt, akár az E. G. E. és az O. M. G. E. kiküldöttjei útján nagyobb nyomtatékkal, mint eddig. Az erdélyi gabona árakra vonatkozólag pedig nem hogy befolyást gyakorolhatna, hanem egyenesen befolyásolnia kell azokat és az erdélyi gazdáknak nem szabad alább adniok terményeiket, mint amilyen árakat a katonai alapármegállapító bizottságok az egyes körzetenként, illetve állomásonként megállapítanak. Arra, hogy ezek az árak méltányosak és normálisak legyenek, mindenkor ügyelnek a hadsereg, a gazdasági egyesületek, valamint az illetékes kereskedelmi és iparkamarák kiküldött képviselői. A szállításkor szükséges tudnivalókat e helyen ismertetni helyszüke miatt nem lehet, akik azonban érdeklődnek iránta, azoknak a titkári hivatal készséggel megküldi — amíg a készlet tart — az ezen ügyben kiadott miniszteri utasításokat, a melyben az összes idevonatkozó tudnivalók részletesen le vannak írva.

— Az új állategészségügyi törvény. A földmivelésügyi minisztériumban lázas buzgalommal dolgoznak a ragadós állati betegségek leküzdésére irányuló régebbi rendelkezések megváltoztatásán. Ezzel egyidejűleg az új állategészségügyi törvényt is meg kellene csinálni, mert az érvényben levő még 1888-ban készült. Intézkedéseinek jó része ma már elavult. Az egész törvény a most készülő rendeleteknek is sok tekintetben utjában áll. Bár a törvény elavult, rossz és hátrányos volta már magában véve elég ok volna egy új állategészségügyi törvény, mielőbbi életbeléptetésére, de ezt még sokkal fontosabb szempontok is sürögösen követelik. A közel jövőben ugyanis már megindulnak a tárgyalások a kereskedelmi és vámszerződések megújítása iránt, melyeknél erősen figyelembe veszik az érdekelt országok állategészségügyi helyzetét. Németországban, Ausztriában és Romániában nemrég léptették életbe az új állategészségügyi törvényt. Így nem valami előnyös képet fog nyújtani Magyarország ósdi, rossz törvényen alapuló állategészségügye a többi államok korszerű állategészségügyi rendelkezésével szemben. Ezért elsőrendű közgazdasági érdek, hogy még a tél folyamán elkészüljön az új állategészségügyi törvényjavaslat, melyet még a jövő évben életbe kellene léptetni.

— Az árvízszűrt gazdák segítése. Őszi búzából 1500 métermázsát bocsátott az erdélyrészi miniszteri kirendeltség a Szol-

nokdobokamegyei Gazdasági Egyesület rendelkezésére azzal a megbizással, hogy azt az árvízkárokat szenvedett gazdák között kedvezményes áron árassza. Az egyesület kérelmére a károsult birtokosok is kapnak vetőmagot. Velőmagsegélyben így több mint 500 gazda fog részesülni. Kukoricabehozatalra már szintén megtörténtek az első lépések. Érdekes ujjítás e téren, hogy nagyobb központi raktárakat állítanak fel, honnan a szállítás folyton esz-közölhető. Egy ilyen raktárt Désen is felállítanak a gazdasági egyesület székházában, hol állandóan 1500 métermázsas kukoricát akar készenlétben tartani a kirendeltség.

A Dr. Borovszky-féle szagosított
BOROLIN
a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
Próbaüveg 50 fillér.

— A halászat körétől. Az Országos Halászati Egyesület igazgató választmányi gyűlésén foglalkozott az országos halászati kiállítás előkészítésével. A legélszörűben a mezőgazdasági muzeumban tartandó kiállításon termelők és kereskedők vennének részt, az időpont körül azonban élénkebb vita fejlődött ki, melyben az elnök, továbbá Landgráf János, dr. Hirsch Alfréd, Gosztony Mihály és többek hozzászólása után az a felfogás alakult ki, hogy a tavaszi március, amikor a tavaszi tenyészállatvásár idején nagyobb látogatottságra lehet számítani, vagy pedig az őszi november hónap, amikor viszont a halállomány frissebb és erőteljesebb, mint teletetés után, volna a legalkalmasabb időszak. A választmány tekintettel arra, hogy ebben csakis a termelők véleménye lehet döntő, úgy határozott, hogy előbb a titkárság körlevélben tájékozzódjék, aztán a már régebben kiküldött bizottság tárgyalja sürögösen ezt a kérdést s tegyen arról a választmányának jelentést. Az ülésen Zimmer Ferenc felpanaszolja, hogy a kolera miatt a hatóságok igen zavaros és ellentétes rendelkezéseket adnak ki, amivel a halke-rekedelemnek igen nagy kárt okoznak, azonkívül tájékozatlan hírek is elriasztják a közönséget a halevéstől. Ennélfogva indítványozza, hogy az egyesület feliratilag forduljon a belügyminiszterhez a kolera és a halászatra vonatkozó egy-séges intézkedések megtétele végett. Többek hozzászólása után a választmány az indítványt elfogadta azzal, hogy a feliratban azt kell kérni, hogy a rendelkezésekben ne a hal és halászat hangsúlyoztas-sék, hanem az esetleg fertőzött vízhez fűződő veszélyt hordó ténykedések s azokkal szemben oly intézkedések, melyek a közegészségügyi óvintézkedések követelményeit kielégítik.

— Országos gazdaggyűlés Temesvárott. A Magyar Gazdaszövetség igazgató-vá-lasztmánya legutóbbi ülésén elfogadva Temesvár város meghívását, elhatározta, hogy jövő évi nagygyűlését június hó 17-én, szerdán, Temesvárott tartja meg. A Délvidék gazdatársadalma már is készülődik, hogy a gazdaggyűlés minden tekintetben impozáns legyen, a nagygyűléssel kapcsolatosan a Gazdaszövetség kirándu-lást tervez az Alduna néhány szebb pont-jának a megtekintésére, ugyszintén né-

hány alföldi mintagazdaság megtekintésére.

— Komlópiac. Külföldi szaklapok szerint megélnékült a komlókereskedelem, úgy, hogy a termelők kezén már kevés termés van. Saazban I. rendű ára 260—300 kor.; II. rendű 125—250 kor. Stájer és magyar származásu komlóért 190—230 K-t fizetnek 50 kgr.-ként Valahára össze lett állítva az idei komlómérleg: az egész világon termelt 1.347.000 q. komló, egész szükséglet 1.700.000 q., hiány 453.000 q. komló, amit tavalyi megtakarításból kell pótolni és esetleg részben lehet is, mert az idei hüvös nyáron nem fogyott a sör s így kevesebb komlót használtak fel. De azért a komló ára csak emelkedni fog.

— Allami borárverés. A tarcali m. kir. vincellériskola pincéjében évenként négy-szer és pedig: március 5-én, június 5-én szeptember 5-én és december 5-én mindenkor délelőtt fél 10 óraker tartandó borárveréseken eladatnak a tarcali m. kir. vincellériskola és hozzátartozó állami szőlőtelepeken termelt borkészletek. A venni szándékozók az árverés alá bocsátandó borokat az árverés előtti napokon megizlelhetik. Előzetes bejelentésre az intézet a tarcali vasutállomásra kocsit küld.

— A Dr. Borovszky-féle „Borolin“ összetételénél fogva, a forgalomban lévő hasonló alkatrészekből összetett sósborszesz féleket jelentékenyen felülmúlja és az emberi szervezetre összehasonlíthatatlanul kedvezőbb hatást gyakorol. Ez a körülmény egyrészt az egyes alkatrészek és azok mennyiség arányának szerencsés összetételére, másrészt pedig arra vezethető vissza, hogy a Borolin előállításánál a lehetőséghez képest csak desztillálás útján nyert termékek használtaknak nem pedig olyan anyagok, amelyek étherikus olajokkal lettek előállítva. Wien, 1912. Juni. A cs. k. Ferencz József kórház II. orvosi osztálya.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE NELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYESLET TULAJDONA

Agybavizelés
Rögtöni megszüntetést Kort és nemet közzélni. Felvilágosítás ingyen. Gg. Pfalzer Nürnberg 3. 376 (Bay.)

— A MAGYAR —
JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
— (Jokai-u. 2. sz. I. emelet.) —
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
H A Z A K R A
15 évtől 65 évig terjedő törlesztésse.
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megsza-vazandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYESLET
bizalmi férfiál adnak véleményyt.
A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

**A KOLOZSVARI
TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság**

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

2004

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámítol váltókat: bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10—50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl. Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti-könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Kolozsvártól egy órányira fekvő kitűnően instruált

400 kataszteri hold birtokom

1914. évi január hó 1-étől

kaucióképes egyénnek fix adminisztrációra

kiadom.

Cim a kiadóhivatalban.

2992

Eladó

feltűnően figurans, akcióval sebesen járó, kitartó és megbízható, fogatversenyen I-ső díjat nyert

sárga kettősfogat,

teljes hám felszereléssel, rendes és gumi kerekkel ellátott hajtó, félfedelű és csukott Kölber-féle szép kocsikkal, avagy ezen felszerelések nélkül is. — Megtekinthetők: Kolozsvárt, Majális-utca 13.

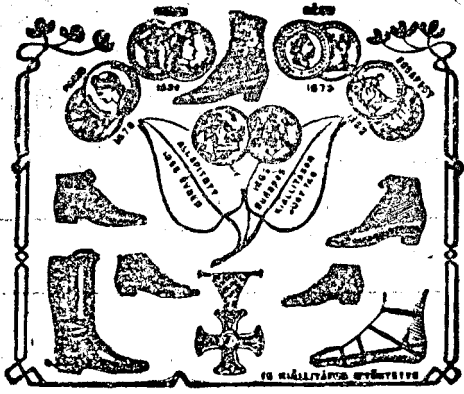
2997

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

Vizakna város tanácsától.

Szám: 4376—1913.

Eladó tölgyfák.

Vizakna város 1300 kat. holdnyi tölgyes erdejében termett tölgyfák felétesre eladó. Árverés. Itatók könnyen berendezhetők. Felétesési határidő: Április 30-ika.

Feltételek a városi tanácstól megtudhatók. Zárt ajánlatok november 20-ig adandók be, amikor azok felett a városi tanács dönt.

Vizaknán, 1913. évi október hó 23-án.

A városi tanács.

Ambrus Károly,
polgármester.

2996

Homlokzatok és belsőhelyiségek

meszelésére

a legjobb és a legtökéletesebb

2767 II.

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára
BUDAPEST, VII., ker., Örnagy-u. 4.

Keresek

eladásra szánt 3000 métermáza, saját termésű, jó minőségű takarmányom beprézéséhez

haszonbérbe,

esetleg

megvételre

jó karban levő

prést.

Takarmányom megvételére ajánlatokat elfogadok.

Csikrákos, 1913. évi október hó 20-án

Fodor Miklós,
áll. tanító.

2994

30 éves földmives-iskolát

végzett, nős, több évi

gyakorlattal

segédtszti,

vagy

2999

önálló alkalmazást keres,

azonnali belépésre.

Cim Rend Ferenc.

Szabéd, u. p. Mezőrűcs.